

Sygn. akt V CNP 74/09

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz

w sprawie ze skargi G.K.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
postanowienia Sądu Rejonowego w D.

z dnia 26 lipca 2007 r., sygn. akt [...],

w sprawie z wniosku Banku Spółki Akcyjnej

przy uczestnictwie J.K., G.K., S.K., P.K. i J.K.

o stwierdzenie nabycia spadku po D.K.,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 grudnia 2009 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 26 lipca 2007 r. Sąd Rejonowy w D. stwierdził, że spadek po D.K., zmarłym 22 września 2005 r. w D., nabyli z mocy ustawy: jego rodzice po $\frac{1}{4}$ części oraz rodzeństwo po $\frac{1}{6}$ części, z tym że małoletnia siostra J.K. – z dobrodziejstwem inwentarza.

Postanowienie te nie zostało zaskarżone.

Uczestniczka postępowania G.K. (siostra spadkodawcy) wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem powyższego postanowienia. Twierdziła mianowicie, że wskutek naruszenia art. 1016 k.c. spadkobiercy – poza J.K. – zostali pozbawieni przywileju nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza, co spowodowało, m. in., konieczność spłaty przez nich długu spadkowego w postaci nie spłaconego kredytu bankowego. Skarżąca poniosła w efekcie szkodę, ponieważ spłacała z tego tytułu kwotę 18 613 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia aktualizuje się w sytuacji, w której niezgodność ta – w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. w związku z art. 417 § 1 i 417¹ § 2 k.c. – polega na oczywistej i rażącej obrazie prawa, niebudzącej żadnych wątpliwości (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 174 oraz z dnia 21 lutego 2007 r., I CNP 71/06., niepubl.).

Należy podkreślić, że postanowienie spadkowe z dnia 26 lipca 2007 r. uprawomocniło się bez zaskarżenia, w związku z czym skarga G.K. może być skuteczna w sytuacjach wyjątkowych, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela (art. 424¹ § 2 k.p.c.).

Takie wyjątkowe okoliczności z pewnością nie wystąpiły na tle kwestionowanego postanowienia spadkowego. Zasadą jest bowiem odpowiedzialność spadkobierców za długi spadkowe, a nieodpowiedzialność – wyjątkiem. Merytoryczne stanowisko, reprezentowane w skardze, nie wynika

wprost ani z treści art. 1016 k.c., ani tym bardziej z przepisu regulaminowego (§ 145 ust. 2 reg. sąd.). Wynika natomiast z wykładni zaprezentowanej w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1970 r., II CR 388/69 (OSNC 1970, nr 12, poz. 229). Ta rozszerzająca wykładnia art. 1016 k.c. nie jest jednak aprobowana bez zastrzeżeń. W piśmiennictwie podkreśla się m. in., że nie istnieje ustawowa zasada, iż odpowiedzialność wszystkich spadkobierców musi być ukształtowana w taki sam sposób.

Powyższa kontrowersja mogła być przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 pkt 1 i 2 k.p.c.), nie należy natomiast do przesłanek skargi z art. 424¹ k.p.c. Co więcej, oznacza, że kwestionowane postanowienie spadkowe nie zostało wydane z oczywistym i rażącym naruszeniem prawa. Konsekwencje nieskorzystania przez skarżącą z apelacji są jednak dalej idące z uwagi na wskazany poprzednio brak wyjątkowych okoliczności określonych w art. 424¹ § 2 k.p.c. Powodują mianowicie odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c.